

entreprenørerne i Kontraktsummen" efter Overenskomst. Priserne i Overslagsberegningen lægges til Grund derfor.

Entreprenørernes Paastand er dobbelt. For det Første antage de ikke, at Forpligtelsen til at foretage Forandringer i den foreliggende Plan og Tegninger indeholder Gjæmskel til at paalægge dem enhver Forandring, saafom at præstere ganske andre Dimensioner af Murværk, Støbegods, Tømmer o. s. v., eller benytte ganske andre Materialier til Bygningen end forud bestemt, (s. Ex. faldende med Indtag i Stedet for Skiferlag. I Forbindelse dermed gjøre Entreprenørerne Indsigelse imod en Forstaaelse af Bestemmelserne om den Betaling, der tilkommer dem for Extrarbejde, hvilken Bygningskommissionen siges at gjøre gjældende derhen, at der kun kan tilkomme Entreprenørerne Betaling for yderligere Leverance af Materialier og præstet Arbejde, nødvendiggjort ved Forandringer i Plan og Tegninger, efter de Priser, som bare gjældende, da de leverede deres Overslagsberegning.

Saad den første Del af Meningsforskjellen angaar, er det neppe gjørligt i al Almindelighed at besvare Spørgsmaalet om, hvilke Forandringer i Plan og Tegning det skulde kunne paalægges Entreprenørerne at paatage sig. Bistnok lyde Ordene i § 4 ganske ubetinget, og af de Kontrakter vedgjævede „almindelige Bestemmelser“ der vel maa have samme Gyldighed som selve dennes Paragrapher, fremgaar det ogsaa, at en udstrakt Raadighed over Arbejds Udførelse skal tilkomme dem, som paa Ministeriets Vegne have Overledelsen af samme. Indlertix ligger der dog i Sagens Natur, at de Forudsætninger, der ligge til Grund for Kontraktens Afslutningen, i det Hele maa beholde Gyldighed som Norm for Arbejds Udførelse, og at de Forandringer, hvorom der er Tale i § 4 og andetsteds, saaledes ikke kunde omfatte Noget, som i væsentlige Dele vilde gjøre Arbejdet til et andet, end ved Kontraktens Afslutningen forudsat, men kun relativt mindre indgribende Enkeltheder. Bistnok kan ved et saa betydeligt Arbejde disses Omraade ikke snævert begrænses eller ubetinget udelukke Anvendelsen af andet Materiale og andre Dimensioner af Tømmer, Murværk, Støbegods o. s. v. Derimod antager jeg rigtig nok ikke, at de kunne gaa indtil at forlange en saa betydelig Del af Entreprisen som Taget væsentlig anderledes udført, end forudsat, navnlig med et ganske forskjelligt Materiale, hvorved under hvilken som helst Forudsætning i Henseende til Fortolkningen af § 4's øvrige Indhold Entreprenørerne kunde komme til at indstøde med store Partier af det i Henshold til Kontraktens Anstaaende eller deslige.

Den nysomhandlede Del af Meningsforskjellen betegne Entreprenørerne dog som mindre væsentlig, idet de behøvede ikke at ville gjøre nogen Vanskelighed i Henseende til Forandring af Plan og Tegninger, naar Spørgsmaalet om Betaling for samme afgjøres i Overensstemmelse med deres Fortolkning af § 4. Forsaavidt Spørgsmaal her stilles, om Ordene i § 4: „Priserne i Overslagsberegningen lægges til Grund herfor“ skulle henføres til den hele forudgaaede Bestemmelse om Betalingen for Arbejde m. v. i Anledning af Forandringer i Byggeplanen eller kun til Bestemmelsens sidste Del om Afgang i Kontraktsummen, saa er det vel klart, at de antaas Ord ikke kunne gjælde Noget, der ikke har været Gjenstand for Overslagsberegningen, og for hvilket denne muligt slet ikke kan afgive nogen Norm. En Gjenstand, som er udenfor Overslaget, maa vistnok betales efter Regning uden Hensyn til, at denne paa Grund af Konjunkturer kan stille sig høiere end Gjenstanden af samme eller lignende Beskaffenhed i Overslaget ere beregnede til. Deraf flyder dog ikke, at Ordene skulde bære uden Anvendelse paa Bestemmelsen af den Extrabetaling, der ved foretagne Forandringer kan tilkomme Entreprenørerne. Ordene opfattes naturligst som hørende til den hele Bestemmelse og denne som en Enhed. Der er en tydelig Mødsætning mellem en „formindsket Udgift“ og „forøget Udgift“; begge Alternativer synes at maatte opfattes paa overensstemmende Maade, saameget mere, da Sammenligningsledet for Udgiftsforsørgelsen vilde mangle, naar det ikke skulde være det samme som Udgiftsforsørgelsen, nemlig den Post i Overslaget, som ved Forandringen falder bort. Fordres der Noget, som efter de nugældende Priser maa beregnes til Mere, end Overslaget opfører for det, som til Gjen gjæld falder bort, maa efter min Formening det overskydende Beløb extra betales. Men dette kan dog selvfølgelig kun gjælde, forsaavidt det Nu, der forlanges, virkelig er noget andet end det, der falder bort, eller noget Mere af samme Slags som dette. Forsaavidt Arbejde og Materiale, der er beregnet i Overslaget kan benyttes til den forandrede Konstruktions, kan det ikke blive at betale med høiere Priser, fordi det ikke benyttes netop i den forudsatte Form, iagttagt paa samme Sted o. s. v.

Seg ved ikke, om det ved det Foranstaaende, som tilsyneladende giver Entreprenørerne Medhold, er lykkeligvis mig, at træffe det omtvistede Punkt. Bygningskommissionens Opfattelse foreligger ikke og det eller de konkrete Spørgsmaal kunne stille sig paa høist forskjellig Maade, hvilket ogsaa Kontraktens maa antages at forudsette, idet den henviser til Overenskomst.

Det vil heraf ses, at Kammeradvokaten vel formener, at Entreprenørerne neppe vilde faa Medhold deri, at Prisberegningen efter Overslaget kun skulde angaa Arbejdsfor mindskede, men